

Prof. dr hab. Jędrzej Antosiewicz
Gdański Uniwersytet Medyczny
Wydział Nauk o Zdrowiu z Oddziałem Pielęgniarstwa i
Instytutem Medycyny Morskiej i Tropikalnej, ul. Dębinki 1
80-211 Gdańsk
tel. (58) 3491450
fax. (58)3491456
Email: jant@gumed.edu.pl

*Ocena osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku
dr Bogdana Wilińskiego w związku z postępowaniem w sprawie nadania
stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie
biologia.*

I. Charakterystyka Kandydata

Dr *Bogdan Wiliński* ukończył studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej im. Kopernika w Krakowie w 1978 r. W tej uczelni uzyskał stopień doktora nauk medycznych. Promotorem doktoratu był Profesor dr hab. Zbigniew Srebro, a praca doktorska nosiła tytuł „Aktywność osi podwzgórze-kora nadnerczy w przebiegu przeszczepialnej białaczki L1210”. W 1982 roku zdał On egzamin specjalizacyjny z pediatrii I stopnia, a w 1986 roku - II stopnia.

Dr Wiliński jest autorem około 27 opublikowanych prac naukowych w tym 2 prac przeglądowych. Do 1992 r. (data obrony pracy doktorskiej) ukazały się 4 publikacje w tym jedna o charakterze popularnonaukowym.

II. Ocena osiągnięcia naukowego na stopień naukowy doktora habilitowanego

Dorobek naukowy pana dr Wilińskiego przedłożony na uzyskanie stopnia doktora habilitowanego składa się z cyklu 6 publikacji naukowych pod wspólnym tytułem: „Wpływ wybranych związków chemicznych na tkankowy poziom endogenego siarkowodoru w różnych narządach myszy”.

Wszystkie są pracami eksperymentalnymi, 5 z nich zostało opublikowanych w czasopiśmie o współczynniku oddziaływania (IF) od 0,657 do 2.445. jedna z tych prac została opublikowana w czasopiśmie lokalnym. Łączny IF tego cyklu publikacji wynosi 6.813, a liczba punktów MNiSW – 98, co należy ocenić jako przeciętny wynik. We wszystkich sześciu pracach dr Wiliński jest pierwszym autorem. Jego udział w powstanie tych prac jest znaczny, o czym świadczą załączone do dokumentacji pisemne deklaracje pozostałych współautorów i dotyczące ich udziału w realizacji każdej z prac.

Przystępując do oceny ogólnej, uważam, że zgromadzony przez Habilitanta dorobek przedstawiony jako osiągnięcie habilitacyjne nie jest imponujący, aczkolwiek stanowi spójną merytorycznie całość.

Ogólna tematyka publikacji składających się na osiągnięcie naukowe dotyczy wpływu wybranych związków chemicznych na tkankowy poziom endogennego siarkowodoru (H_2S) w tkankach zwierząt laboratoryjnych. Biorąc pod uwagę fakt, że siarkowodor jest związkiem odgrywającym istotną rolę w fizjologii i patologii wielu schorzeń, tematykę badań należy uznać za ciekawą i wartą eksploracji naukowej.

W swojej pierwszej publikacji przedstawionej jako osiągnięcie habilitacyjne Dr Wiliński badał wpływ atorwastyny na stężenie siarkowodoru w tkankach zwierząt. Atorwastyna jest syntetyczną statyną, która w sposób wybiórczy hamuje aktywność reduktazy 3-hydroksy-3-metylo-glutarylo-koenzymu A. Habilitant w swoich badaniach wykazał, że związek ten powodował istotny wzrost stężenia siarkowodoru w nerkach, mózgu i sercu oraz spadek w wątrobie. Niewątpliwie są to bardzo ciekawe obserwacje wskazujące na udział H_2S w protekcyjnym działaniu tej statyny (Pharmacol. Rep. 2011; 63 (1): 184-188).

W kolejnej pracy wchodzącej w skład osiągnięcia habilitacyjnego, doktor Wiliński badał wpływ karwedilolu, leku stosowanego w kardiologii w terapii nadciśnienia tętniczego przewlekłej niewydolności serca. Wykazał w tych badaniach, że lek ten powodował spadek H_2S w mózgu oraz wzrost w sercu. Ten ostatni efekt był obserwowany tylko przy dużych dawkach leku (Folia Biol. (Krakow) 2011; 59(3-4);151-155).

Kolejnym badanym lekiem, który okazał się mieć wpływ na endogenną syntezę i stężenie H_2S był paracetamol. Habilitant wykazał, że lek ten powodował wzrost stężenia H_2S w sercu, wątrobie i nerkach zwierząt oraz spadek w mózgu (Folia Biol. (Krakow) 2011; 59(1-2);41-44).

Niedobór witaminy D jest dosyć powszechnym zjawiskiem u ludzi żyjących w krajach północnych takich jak Polska i jest on istotnym czynnikiem ryzyka chorób takich jak nadciśnienie, choroby serca i wiele innych. W związku z tym badanie wpływu witaminy D na stężenie cząsteczki H_2S , której nadmiar lub niedobór również może odgrywać rolę w rozwoju

szeregu schorzeń wydają się być istotnym. Habilitant wykazał, że witamina D podawana w znacznych dawkach, bo 10000 i 40000 IU na kg masy ciała przez 5 dni powodowało istotny wzrost stężenia H₂S w sercu, mózgu i nerkach (Folia Biol. (Krakow) 2012; 60(3-4);243-247).

W kolejnej ze swoich prac Habilitant postawił hipotezę, że metformina, lek powszechnie używany w leczeniu cukrzycy typu drugiego, część swojej aktywności będzie wykazywał poprzez wpływ na biosyntezę H₂S. W istocie Jego badania wykazały, że lek ten powodował istotny wzrost stężenia H₂S w sercu, mózgu, wątrobie i nerkach badanych zwierząt co według autora daje szansę na nowe możliwości terapeutyczne tego schorzenia (Pharmacol. Rep. 2013; 65 (3): 737-742).

W ostatniej pracy przedstawionej jako osiągnięcie habilitacyjne dr Wiliński przedstawia wyniki badań dotyczących wpływu powszechnie używanych słodzików takich jak stewia, cyklamianu sodu i sacharyny na H₂S. Badania te wykazały brak wpływu tych związków na stężenie H₂S w tkankach zwierząt. Być może brak wpływu badanych słodzików był przyczyną opublikowania tych wyników w lokalnym czasopiśmie naukowym nie funkcjonującym w obiegu nauki światowej.

Warunek „znacznego wkładu” Autora w rozwój dyscypliny naukowej jest formalnym wymogiem w stosunku do rozpraw habilitacyjnych, zapisanym w Ustawie z dn.14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (art. 17 ust. 1). W przypadku osiągnięcia naukowego pana dr Wilińskiego można stwierdzić, że wkład ten jest dosyć skromny. Wniosek taki można wyciągnąć na podstawie analizy prac przedstawionych jako osiągnięcie naukowe. W zasadzie we wszystkich pracach model badawczy i stosowane techniki są takie same. Habilitant wraz z zespołem wykazuje, że określone traktowanie np. metforminą czy witaminą D powoduje zmiany lub nie w stężeniu H₂S. Brak jest w tych pracach nawet próby określenia, dlaczego doszło do takich zmian i jaki był mechanizm tych zmian? Ponadto jak to słusznie zauważa Habilitant w autoreferacie i opublikowanych pracach, siarkowodór indukuje szereg zmian w tkankach zwierząt i ludzi. Ponownie na stwierdzeniu tego faktu się skończyło, nie podjął On próby stwierdzenia czy obserwowane zmiany w stężeniu H₂S przekładają się na efekty biologiczne.

O ile chodzi o dorobek, który nie wchodzi w skład osiągnięcia habilitacyjnego pana dr Wilińskiego, to jest to 7 oryginalnych prac doświadczalnych w czasopismach o zasięgu międzynarodowym o łącznej punktacji IF równej 12.05 oraz jedna praca przeglądowa. Ponadto jest on autorem 14 publikacji, które ukazały się w czasopismach z listy B MNiSW. Sumując całkowity dorobek Habilitanta otrzymujemy 18.934 pkt IF oraz 233 pkt MNiSW, są

to dane z dokumentu przygotowanego przez ośrodek informacji naukowej, z kolei z informacji zamieszczonych na stronie 7 autoreferatu dowiadujemy się, że sumaryczny IF wynosi 13.348 pkt. Trudno jest określić co jest przyczyną tak dość znacznej rozbieżności.

W sumie wszystkie prace Habilitanta były cytowane 93 razy a Indeks h wg. bazy Web of Science wynosi 6.

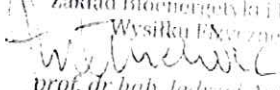
W całym okresie swojej pracy naukowej Habilitant prowadził dwa granty uczelniane natomiast nie był kierownikiem żadnego grantu ze źródeł zewnętrznych.

III Dorobek dydaktyczny

Dorobek dydaktyczny pana dr Wilińskiego jest bardzo dobry. Jako pracownik dydaktyczny uczelni prowadził on szereg wykładów i zajęć ze studentami. Na podkreślenie zasługuje jego duża aktywność w popularyzowaniu osiągnięć naukowych poprzez wykłady na festiwalach nauki oraz w artykułach popularnonaukowych w lokalnych gazetach. Ponadto prowadził on szkolenia dla studentów rodziców na temat opieki nad noworodkiem oraz zajęcia z restytucji krążeniowo-oddechowej i pierwszej pomocy. We swojej karierze dydaktycznej wypromował 5 prac licencjackich oraz był recenzentem licznych prac magisterskich i licencjackich.

IV Wniosek końcowy

Podsumowując, uważam, że dr Wiliński posiada skromny dorobek naukowy, który w minimalnym stopniu spełnia wymogi stawiane w postępowaniu awansowym na doktora habilitowanego. Dorobek naukowy i habilitacyjne osiągnięcia naukowe na stopień doktora habilitowanego spełniają warunki określone w art. 16 i 17 Ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym. Dlatego też w popieram wniosek pana dr Wilińskiego o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

K I E R O W N I K
Zakład Bioenergetyki i Fizjologii
Wysiłku Fizycznego

prof. dr hab. Jędrzej Antosiów